

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 464/2021-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, IČO 35 943 882, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Mandzák, proti upovedomeniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. IV Pz 74/20/1000-6 z 27. mája 2020 v spojení s uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1 Kv 60/19/1100-12 zo 7. januára 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 30. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) upovedomením generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. IV Pz 74/20/1000-6 z 27. mája 2020 (ďalej aj „upovedomenie generálneho prokurátora“) v spojení s uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1 Kv 60/19/1100-12 zo 7. januára 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Západ ČVS: PPZ-6/NKA-ZA3-2019 z 28. októbra 2019 (ďalej len „uznesenie policajta“) vznesené obvinenie v bode 1 za pokračovací zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon účinného v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 122 ods. 10 Trestného zákona a v bode 2 za pokračovací zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 122 ods. 10 Trestného zákona. Sťažovateľ napadol 13. novembra 2019 uznesenie policajta sťažnosťou

podľa § 185 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), ktorú v čase jej podania neodôvodnil s tým, že tak učiní do troch dní od doručenia celého spisového materiálu. Spisový materiál bol právnenému zástupcovi sťažovateľa sprístupnený v kópii 20. decembra 2019. Krajská prokuratúra rozhodla o sťažovateľom podanej sťažnosti uznesením č. k. 1 Kv 60/19/1100-12 zo 7. januára 2020 tak, že ju ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla. Podľa sťažovateľa krajská prokuratúra nevyčkala na odôvodnenie sťažovateľom podanej sťažnosti proti uzneseniu policajta a rozhodla o nej ako o „blanketnej sťažnosti“. Podľa názoru sťažovateľa „*Prokurátorovi muselo byť so spisového materiálu zrejmé, že dňa 20.12.2020 si obhajca sťažovateľa prevzal rozsiahly spis (rozsiahlosť vyplýva i z výšky poplatku za vyhotovenie fotokópii zo spisu) ako i to, že sťažovateľ sa nachádza vo väzbe v inej trestnej veci.*“. Tento postup krajskej prokuratúry sťažovateľ napadol postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, pričom namietol to, že „*prokurátor krajskej prokuratúry vydal uznesenie bez toho, aby počkal na dodatočné odôvodnenie sťažnosti, pričom mal vážne pochybnosti či bol doručený kompletný vyšetrovací spis.*“. Generálny prokurátor o návrhu na postup podľa § 363 Trestného poriadku rozhodol upovedomením č. k. IV Pz 74/20/1000-6 z 27. mája 2020, ktorým sťažovateľovi podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku oznámil, že jeho návrh ako nedôvodný odkladá.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajskej prokuratúry, ktorá nepočkala na odôvodnenie sťažovateľom podanej sťažnosti a rozhodla o nej ako o blanketnej sťažnosti, pričom podľa predstáv sťažovateľa mal prokurátor krajskej prokuratúry počkať/vyčkať na písomné odôvodnenie sťažovateľom podanej sťažnosti alebo u sťažovateľa a jeho právneho zástupcu zisťovať, „*či doplnenie sťažnosti má v záujme podať alebo nie, a to aj po uplynutí obvineným navrhnutej lehoty na podanie avizovaného doplnenia sťažnosti.*“. V prípade, ak by prokurátor krajskej prokuratúry dopytovaním právneho zástupcu sťažovateľa zistil, že na doplnení podanej sťažnosti trvá, tak mu mal poskytnúť primeranú lehotu na jej doplnenie a až po tomto doplnení o nej rozhodnúť. Tým, že prokurátor krajskej prokuratúry ani nevyčkala na písomné odôvodnenie sťažovateľom podanej sťažnosti a ani nekontaktoval jeho právneho zástupcu s tým, či má aj naďalej v úmysle sťažnosť odôvodniť a na tento účel mu aj poskytnúť dodatočnú lehotu, došlo k odňatiu práva konať pred štátnym orgánom, a tým aj porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy. V ďalšom sťažovateľ poukázal aj na to, že súčasťou obsahu vyšetrovacieho spisu mal byť záznam o vykonanej previerke vyšetrovacieho spisu krajskou prokuratúrou, ktorý sa však vo vyšetrovacom spise nenachádzal. V tomto smere sťažovateľ čerpal informácie z médií, ktoré komentovali jeho trestnú vec a z ktorých sa aj dozvedel o zmene vec dozorujúcej prokuratúry.

4. Na podklade uvedeného sťažovateľ navrhol ústavnému súdu, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR Upovedomením Generálnej prokuratúry... zo dňa 27.05.2020, č. IV Pz 74/20/1000-6 ako i Uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave zo dňa 07.01.2020, č. 1 Kv 60/19/1100-12 porušené bolo.

2/ Zrušuje Upovedomenie Generálnej prokuratúry... zo dňa 27.05.2020, č. IV Pz 74/20/1000-6 ako i Uznesenie Krajskej prokuratúry v Bratislave zo dňa 07.01.2020, č. 1 Kv 60/19/1100-12.

3/ Vracia vec Krajskej prokuratúre v Bratislave, ktorá je povinná vo veci znova konať a rozhodnúť.

4/ *Generálna prokuratúra... a Krajská prokuratúra... sú povinní uhradiť sťažovateľovi... trovy konania...*“

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. Porušenie práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajskej prokuratúry:

6. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonitosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

9. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

10. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

11. Ústavný súd vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry poukazuje na to, že proti nemu (vrátane sťažovateľom napádanému postupu) bolo možné využiť mimoriadny opravný prostriedok, a to zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, o ktorom rozhodol generálny prokurátor upovedomením č. k. IV Pz 74/20/1000-6 z 27. mája 2020 vydaným podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku. Vzhľadom na to, že sťažovateľ využil účinný prostriedok na ochranu svojho označeného práva, a v širšej súvislosti vzhľadom na okolnosti uvedené v bodoch 20 až 23 tohto odôvodnenia ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

II.2. Porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy upovedomením generálneho prokurátora:

12. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že cieľom právomoci ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je primárne preskúmavať a posudzovať právne názory orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred týmito orgánmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

13. Súčasťou obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je právo účastníka konania na také odôvodnenie úradného rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom tejto ochrany (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 260/06, I. ÚS 110/07, III. ÚS 2/09).

14. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

15. Generálny prokurátor vo svojom upovedomení konštatoval, že do vydania napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry, teda do 7. januára 2020, nebolo zo strany sťažovateľa ako obvineného, ako aj jeho právneho zástupcu doručené ani krajskej prokuratúre a ani policajtovi sťažovateľom avizované doplnenie ním podanej sťažnosti proti uzneseniu policajta, a to napriek tomu, že sťažovateľ to aj sám deklaroval. Generálny prokurátor k uvedenému konštatoval, že *„zo strany orgánov činných v trestnom konaní bol obvinenému, ako aj Vám, ako jeho obhajcovi, poskytnutý dostatočne dlhý čas, v trvaní viac ako dvoch týždňov, na prípadné doplnenie podanej sťažnosti.“*. V ďalšom sťažovateľom navrhovaný postup spočívajúci v tom, že mal prokurátor krajskej prokuratúry sám iniciatívne zisťovať u sťažovateľa alebo jeho právneho zástupcu to, prečo dosiaľ nedoplnil podanú sťažnosť a či tak mieni urobiť, považoval *„za neakceptovateľný. Prokurátor nie je zo zákona povinný sám iniciatívne zisťovať, či má akákoľvek procesná strana záujem podávať opravný prostriedok voči niektorému z jeho rozhodnutí, respektíve doplniť jeho odôvodnenie. Podľa logiky Vašej argumentácie, by vo všeobecnosti mal prokurátor povinnosť aktívne zisťovať záujem procesných strán o podanie sťažnosti v každej jednej trestnej veci, v ktorej by takýto procesný úkon prichádzal do úvahy.“*. V závere zdôraznil, že *„obvinenému, respektíve Vám, ako jeho obhajcovi, bola na prípadné dodatočné podanie doplnenia odôvodnenia sťažnosti poskytnutá dostatočne dlhá lehota na jeho podanie a to od podania sťažnosti (13.11.2019), cez prevzatie kópie vyšetrovacieho spisu obhajcom (20.12.2019), až do rozhodnutia prokurátora krajskej prokuratúry (07.01.2020), pričom samotný obvinený deklaroval, že dodatočné doplnenie odôvodnenie sťažnosti podá do troch dní odo dňa prevzatia kópie vyšetrovacieho spisu. Z tohto dôvodu sa aj prípadné dodatočné poskytnutie lehoty zo strany prokurátora krajskej prokuratúry na podanie doplnenia odôvodnenia sťažnosti v tom čase javilo ako nadbytočné, keďže samotný obvinený si bol vedomý lehoty na podanie dodatočného odôvodnenia, ktorú si navyše aj sám určil.“*. Napokon k sťažovateľom vznesenej námietke o nekompletnosti vyšetrovacieho spisu, ktorý nemal obsahovať záznam o previerke vyšetrovacieho spisu, zvýraznil, že obhajcovi sťažovateľa bol predložený na nazretie celý vyšetrovací spis, o čom bol aj spísaný úradný záznam policajtom a *„Aj v prípade, ak by bola vykonaná previerka vyšetrovacieho spisu prokurátorom (GP SR a o takejto previerke by bol spísaný záznam, takáto písomnosť, majúca charakter internej písomnosti prokuratúry, v žiadnom prípade nie je, nemá a nemôže byť súčasťou vyšetrovacieho spisu, ale len dohľadového, respektíve dozorového denníka konkrétneho prokurátora.“*

16. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom upovedomenia generálneho prokurátora konštatuje, že tento konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a Trestného zákona, ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, jeho úvahy sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Jeho postup bol v súlade so zákonom a ústavne konformný a po jeho preskúmaní ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľom namietaným porušením práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čo zakladá dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona ako zjavne neopodstatnenej. Generálny prokurátor dôsledne a precízne preskúmal postup podriadenej prokuratúry, pričom zistil na strane sťažovateľa a jeho obhajcu procesnú pasivitu vedúcu k tomu, že sťažovateľom avizované doplnenie podanej sťažnosti, resp. jej zdôvodnenie nebolo realizované nielen v ním deklarovanej lehote troch dní, ale dokonca po dobu dvoch týždňov, pričom túto skutočnosť aj príslušný vec dozorujúci prokurátor sám iniciatívne overil. Postup podriadenej prokuratúry teda nebol podľa generálneho prokurátora svojvoľný, ale, naopak, prokuratúra vyhovelá sťažovateľom zadaným požiadavkám a vyčkávala na odôvodnenie podanej sťažnosti. Ústavný súd je toho názoru, že ak mal sťažovateľ objektívny dôvod, prečo nedoplnil podanú sťažnosť (vzatie do väzby v inej trestnej veci), tak to mal buď on sám, alebo jeho obhajca oznámiť orgánom činným v trestnom konaní s uvedením dôvodu a žiadosťou o predĺženie lehoty, čo však sám neurobil ani on, ani jeho zvolený obhajca. Ústavnoprávnu relevanciu by ústavný súd nachádzal pri posudzovaní postupu orgánov činných v trestnom konaní, ktoré by aj napriek žiadosti samotného obvineného alebo jeho obhajcu nevyčkali v okolnostiach veci v rozumnej lehote na odôvodnenie podanej sťažnosti a rozhodli by iniciatívne samy. Pokiaľ však sťažovateľovej žiadosti bolo vyhovené a tento ju sám nedodrжал (bez akéhokoľvek vysvetlenia) nemožno spochybniť postup krajskej prokuratúry, ktorá o nej aj ako o blanketnej rozhodla.

17. Na zvýraznenie správnosti ústavný súd poukazuje aj na závery vyjadrené v uznesení ústavného súdu č. k. I. ÚS 419/2015-67 zo 7. júla 2016, ktoré majú relevanciu aj v sťažovateľovej trestnej veci (nedôsledný postup obhajoby v konaní pred súdom), a teda aj v nastolenej kľúčovej otázke:

«19. Ústavný súd poukazuje na to, že v prvom rade je všeobecný súd povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa, ale na druhej strane nemožno bagatelizovať význam, podstatu a zmysel obhajoby, v rámci ktorej sa obvinený obhajuje sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Ak takéhoto obhajcu má alebo ho musí mať, je potom jeho úlohou obhajovať práva obvineného čo najúčinnším spôsobom, pod ktorým treba bez pochyb rozumieť aj aktívny prístup obhajcu pri obhajovaní jeho záujmov, ako aj starostlivosť obhajcu zameranú na to, aby boli náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré vinu obvineného vyvracajú alebo ju zmierňujú [§ 44 ods. 1 Trestného poriadku (IV. ÚS 482/2011)]. Spôsob obrany sťažovateľa a taktika jeho obhajoby nemôže byť v prípade jej neúspechu pričítaná na vrub súdu, ktorý koná v súlade so zákonom (IV. ÚS 217/2013). Naostatok, uplatnenie práva na obhajobu oprávnenej osobe nezaručuje dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom základného práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu (III. ÚS 41/01, III. ÚS 256/03, I. ÚS 140/04).

20. Taktiež z komentovaného znenia dohovoru vyplýva, že „Z nezávislosti advokácie na štáte vyplýva, že vedenie obhajoby je vo svojej podstate záležitosťou medzi obvineným a jeho klientom, či už mu bol obhajca pridelený v rámci právnej pomoci, alebo si ho platí klient sám. Článok 6 ods. 3 písm. c) núti príslušné štátne orgány zasiahnuť len vtedy, ak nedostatky na strane

ustanoveného obhajcu vyjdú najavo alebo ak sú o nich akýmkoľvek iným spôsobom informované [Kamasinski proti Rakúsku, rozsudok 19. 12. 1989, č. 9783/82, § 65]. To isté platí aj pre obhajcu zvoleného obvineným [Imbrioscia, § 41]“ (KMEC, J., KOSARĚ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.)»

18. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta.

19. Aj z citovaných záverov a zákona o advokácii vyplýva povinnosť obhajcu aktívne prispieť k cieľu sledovanému obhajobou dôsledným a riadnym využívaním všetkých dostupných prostriedkov, pričom nedosiahnutie cieľa obhajobou sledovaného nemôže ísť na vrub či už súdu, alebo v posudzovanom prípade orgánu činnému v trestnom konaní za predpokladu ich postupu v súlade so zákonom. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej uvádza, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 462/2012, III. ÚS 591/2013, I. ÚS 670/2014). Ústavný súd nezistil, aby to tak v posudzovanom prípade nebolo.

20. V širších súvislostiach odkazuje aj na už spomínaný princíp subsidiarity, v zmysle ktorého je trestné konanie od svojho začiatku až do konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09, I. ÚS 619/2016, I. ÚS 756/2016, IV. ÚS 17/2018, IV. ÚS 612/2018). Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú napr. všeobecné sudy ako primárni ochrancovia ústavnosti, prípadne iné orgány verejnej moci na to určené.

21. Ústavný súd teda v okolnostiach danej veci konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu nachádzala v tzv. prípravnom konaní, keď o dôvodnosti, a teda zákonnosti a ústavnosti jeho trestného stíhania meritórne zatiaľ všeobecný súd nerozhodoval, resp. ani prípravné konanie nebolo ukončené (podaním obžaloby, zastavením trestného stíhania alebo inak). Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému, a to aj v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovanému, právne účinným spôsobom namietať porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou vrátane ním označeného práva na inú právnu ochranu, ku ktorého porušeniu malo dôjsť napadnutým uznesením krajskej prokuratúry a upovedomením generálneho prokurátora (rozhodovaním o blanketnej sťažnosti sťažovateľa). Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom

konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého oddielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku.

22. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú teda vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem, akou Trestný poriadok nepochybne je. Navyše je nutné skonštatovať, že aj samotné vyšetrovanie v predmetnej trestnej veci nie je skončené a postavenie sťažovateľa ako strany trestného konania mu už v rámci prípravného konania dáva postavenie a tomu korešpondujúcu plnú potenciú aktívne zasahovať do objasňovania skutkovo relevantných okolností a skutočností kladených mu za vinu. Otázka dôvodnosti, ale v príslušných procesných súvislostiach (prieskumu postupu predchádzajúceho podaniu obžaloby alebo meritórnemu rozhodnutiu súdu) aj otázka zákonnosti vznesenia obvinenia je predmetom celého trestného konania a ústavnému súdu v tejto súvislosti náleží zaoberať sa otázkou ochrany základných práv a slobôd zásadne až po jeho skončení (s výnimkou mimoriadnych situácií, ako je obmedzenie osobnej slobody jednotlivca), teda po vyčerpaní všetkých procesných prostriedkov, ktoré obvinenému/obžalovanému Trestný poriadok poskytuje (I. ÚS 756/2016, IV. ÚS 612/2018, IV. ÚS 931/2021). Ústavný súd teda ústavnú sťažnosť v tejto jej časti odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde, keď však subsidiárne dospel aj k záveru o jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. K rovnakým záverom (ako v bode 16) dospel ústavný súd aj pri zhodnotení ďalšej sťažovateľom predostretej námietky o nekompletnosti predloženého vyšetrovacieho spisu, keďže (i) z § 6 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 618/2005 Z. z. o tvorbe spisu orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi v znení neskorších predpisov nevyplýva to, aby súčasťou vyšetrovacieho spisu mal byť aj záznam o previerke vyšetrovacieho spisu prokurátorom (s výnimkou vydania záväzného pokynu prokurátorom podľa § 230 ods. 2 Trestného poriadku), (ii) výstup takejto previerky (ak je písomne podchytený) je súčasťou prokurátorského spisu (do ktorého nie je oprávnený podľa § 55 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov nahliadnuť ani obvinený a ani jeho obhajca), (iii) previerka vyšetrovacieho spisu prokurátorom slúži na kontrolu postupu policajta vo veci alebo na určenie ďalšieho postupu pri objasňovaní veci (spravidla s využitím prokurátorských oprávnení podľa § 230 ods. 2 Trestného poriadku alebo na účely preskúmania postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku) a napokon (iv) ústavná sťažnosť sťažovateľa je v tejto jej časti postavená výlučne len na jeho nesúhlase s faktickým stavom bez uvedenia akejkoľvek právnej argumentácie, podľa ktorej by takýto záznam mal byť súčasťou vyšetrovacieho spisu a sťažovateľovi v rámci neho predložený na nahliadnutie. Ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti primárne z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde a sekundárne z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, subsidiárne aj pre neprípustnosť § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde s odkazom na body 20 až 22 tohto odôvodnenia.

24. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu